פר"ק 18745-06-17 הוריזונט החזקות (1999) בע"מ נ' כונס הנכסים הרשמי מחוז ירושלים ואח'
תיק חיצוני: 3521

מספר בקשה:54

בפני כבוד השופט אביגדור דורות

בעניין: **פקודת החברות [נוסח חדש], התשמ"ג-1983**

הפקודה

ובעניין: **הוריזונט החזקות (1999) בע"מ (בפירוק)**

החברה

ובעניין: **בועז גזית, רו"ח**

שמעון אורי, עו"ד

מפרקי החברה הוריזונט החזקות (199) בע"מ

המפרקים

ובעניין: **1.יאיר גולן**
ע"י ב"כ עו"ד סיגל רוזן – רכב

2. יורם גולן
ע"י ב"כ עוה"ד עמי פולמן ושני חובב

3. שלי רחל נורדהיים גולן

4.ברכה גולן

5. ניר גולן

משיבים 3 ו-5 ע"י ב"כ עו"ד סיגל רוזן –רכב

המשיבים

ובעניין **כונס הנכסים הרשמי – מחוז ירושלים**
ע"י עו"ד אורן זילברברג

הכונס הרשמי

החלטה

לפניי בקשות לסילוק על הסף מטעם המשיבים 1, 2, 3 ו-5 של בקשת מפרקי הוריזונט החזקות (1999) בע"מ (להלן: "**החברה**") לחיוב המשיבים בהשבת כספים לחברה שבפירוק.

פר"ק 18745-06-17 הוריזונט החזקות (1999) בע"מ נ' כונס הנכסים הרשמי מחוז ירושלים ואח'
תיק חיצוני: 3521

<u>רקע והליכים קודמים</u>

1. תיאור הרקע בפסקה הבאה מצוי בפסק דינו החלקי של בית משפט זה (כב' השופטת עירית כהן) מיום 3.5.17. המנוח נעים כליף גולן ז"ל היה אביהם של המשיב 1 (להלן: "**יאיר**") והמשיב 2 (להלן: "**יורם**"). המנוח יכונה להלן – "החייב".

2. נגד החייב נפתח הליך פשיטת רגל לבקשת מס הכנסה ועורך דין שלמה שחר מונה כנאמן לנכסי החייב, אשר נפטר ביום 11.10.13.
החייב ניהל בעבר הליך בוררות ממושך נגד משפחת אשתו וכתוצאה מכך הועברו לידיו בשנת 1992 המגרשים בחלקות 57-55 בגוש 30117. בהמשך קיבל החייב במסגרת הבוררות גם כספים. החייב נתן את המגרשים במתנה לילדיו והילדים בנו עליהם שני בניינים.
חברת הוריזונט התאגדה ביום 26.8.99. סמוך לאחר הקמתה רכשה חברת הוריזונט מבנה שהיה בנוי על חלקה 58 בגוש 30117.
בשלושת הבניינים הממוקמים על ארבע החלקות, 58-55, מתנהל דיור מוגן.
החייב ניהל את הדיור המוגן בתחילת דרכו. בשנת 2005 עבר הניהול לחברת הוריזונט. מי שניהל את החברה ואת הדיור המוגן בפועל היו יורם ויאיר – בניו של החייב.
בעלי המניות הראשונים של הוריזונט היו שוש כהן ומרציאנו יעקב. שוש כהן היא אחותו של החייב. יעקב מרציאנו הוא קרוב משפחה רחוק של אשתו של יאיר. ביום 13.3.00 הועברו המניות של יעקב מרציאנו ושוש כהן לחברת אליבן בניה ופיתוח בע"מ. יעקב מרציאנו שימש כדירקטור בחברת אליבן.
בעקבות סכסוך משפחתי שפרץ בין החייב ובנותיו מצד אחד ובין יאיר מצד שני, הגישו החייב והבנות תביעה לבית המשפט לענייני משפחה נגד יאיר. יורם הצטרף בשלב מסוים לאביו ולבנות.
בתביעה שהגישו, עתרו האב, הבנות, ויורם לסעדים אשר נועדו לטענתם "להשיב את המצב לקדמותו – כך שעסקי המשפחה היו והינם בבעלות אבי המשפחה וכספים ו/או נכסים שהוברחו יושבו לתובעים". בכל הנוגע לחברה, ביקשו כי בית המשפט לענייני משפחה יקבע כי: "חברת הוריזונט או לחלופין החברה הזרה המחזיקה בשרשור בחברה הינה חלק מהנאמנות המשפחתית כמפורט בכתב התביעה". יאיר הגיש כנגד אחיו וכנגד החייב תביעה שכנגד.
במסגרת ההתדיינות בבית המשפט לענייני משפחה מונה ביום 10.10.12 עורך הדין יהודה וייס כמנהל מיוחד של החברה. ביום 30.6.14 שוחרר עורך דין וייס מתפקידו, לבקשתו.
בעקבות בקשה לעיכוב הליכים שהגיש עורך הדין שחר לבית המשפט לענייני משפחה בטענה כי ראוי לברר את טענות החייב בבית המשפט לפשיטת רגל, הורה בית המשפט לענייני משפחה ביום 14.7.14 על עיכוב ההליכים המתנהלים בפניו.

בעקבות בקשת עורך הדין וייס להשתחרר מתפקידו מונה עורך הדין שחר ביום 3.8.14 על ידי בית משפט זה כמנהל מיוחד של החברה.
לחברה נושים לא מעטים. כנגד החברה הוגשו תביעות כספיות וקיימים פסקי דין כספיים חלוטים.

<u>הבקשה למתן הוראות</u>

3. בבקשה למתן הוראות עתרו מפרקי החברה לצוות על המשיבים להשיב לקופת הפירוק את הסכומים הבאים:
   א. המשיבים 1 ו-2, ביחד ולחוד, ישלמו לקופת הפירוק 9,468,904 ₪.
   ב. המשיבה 3 תשלם לקופת הפירוק 620,375 ₪.
   ג. המשיבה 4 תשלם לקופת הפירוק 16,267 ₪.
   ד. המשיב 5 ישלם לקופת הפירוק 72,100 ₪.
   ה. הסכומים הנדרשים מהמשיבים 3 - 5 הם נפרדים, אך כל תשלום שיתקבל מהם יופחת מהסכומים הנדרשים מהמשיבים 1 ו-2.

4. על פי תסקיר המפרקים שצורף לבקשה למתן הוראות, יאיר ויורם לא הכחישו בחקירותיהם כי היה ערבוב נכסים וכי נכסי החברה שימשו לכיסוי הוצאות פרטיות, לרבות הוצאות בגין עסקים אחרים וחברה אחרת של המשפחה. נטען כי יורם דיווח למס הכנסה כי הוא חייב לחברה סך של כ-4.4 מיליון ₪ והמפרקים משערים כי גם יאיר הצהיר על חוב דומה וזאת לפי רישומי החברה, על פיהם יאיר ויורם חייבים לחברה כ-8.4 מיליון ₪. יורם מסר בחקירתו כי יאיר השתמש בכספי החברה למטרות פרטיות כגון העברת כספים לבני משפחתו, רכישת מכשירי טלפון סלולרי וכיוצא בזה. המפרקים פירטו בתסקיר העברות בנקאיות שבוצעו בשנים 2010-2012 לחשבון משותף של יאיר ויורם (כ-800 אלף ₪); שיקים ליאיר מהחברה בשנים 2010-2012 (בסך כ-1.4 מיליון ₪); שיקים של החברה ליורם בשנים 2010-2012 (בסך כ-585 אלף ₪); העברות בשנת 2010 מחשבון החברה לחשבון של יורם ורעייתו ברכה (משיבה 4) בסכום כולל של 235,000 ₪; העברות בנקאיות ובאמצעות שיקים למשיבה 3 (רעייתו של יאיר) בשנים 2010-2014 בסך כולל של כ-432,000 ₪; והעברות בשיקים של החברה למשיב 5 (בנו של יאיר) בשנים 2010-2011 בסך כולל של כ-72,000 ₪.

5. לטענת המפרקים בבקשה, יאיר ויורם ניהלו את החברה ובניגוד לחובתם כמנהליה, בוצע ערבוב בין נכסי החברה לנכסי משפחה אחרים, כי נכסי החברה שימשו לכיסוי הוצאות פרטיות וכי לא נמצאה הצדקה להעברות כספי החברה לקרובי משפחתם (המשיבים 3-5).

הבקשה מבוססת על סעיפים 373 ו-374 לפקודת החברות [נוסח חדש], התשמ"ג – 1983 (להלן: "**הפקודה**") ועל סעיפים 6, 252 ו-254 לחוק החברות, התשנ"ט – 1999 (להלן: "**חוק החברות**").

<u>הבקשות לסילוק על הסף</u>

6. בבקשת יאיר לסילוק בקשת המפרקים על הסף נטען כי יש לסלק את הבקשה על הסף מחמת התיישנות ושיהוי כבד או מחמת העדר עילה. לחילופין, נטען כי לא ניתן לברר את הבקשה במסגרת בקשה למתן הוראות, אלא רק בהליך נפרד, בתביעה כספית מחוץ להליך הפירוק. בית המשפט התבקש להאריך את המועד להגשת תגובה לגופה של הבקשה, כך שזו תוגש לאחר הכרעה בטענות הסף.

7. בבקשה לסילוק על הסף שהוגשה מטעמו של יורם, נטען כי יש לסלק על הסף את הבקשה מחמת התיישנות, הואיל וכלל עילות התביעה התיישנו בין השנים 2017-2019 ולכל המאוחר ביום 3.9.20 וכן נטען כי חל שיהוי כבד בהגשת הבקשה. כמו כן, התבקשה ארכה להגשת תגובה לגופה של הבקשה, עד לאחר ההכרעה בטענת ההתיישנות והשיהוי.

8. בבקשת הסילוק על הסף מטעם המשיבים 3 (רעיית יאיר) ו-5 (בנו של יאיר) נטען כי יש לסלק את בקשת המפרקים על הסף מחמת היעדר עילה / היעדר יריבות, מחמת התיישנות ושיהוי כבד או בהיעדר סמכות עניינית. לחילופין, נטען כי לא ניתן לברר את הבקשה במסגרת בקשה למתן הוראות, אלא בהליך נפרד, בתביעה כספית. כמו כן, ביקשו משיבים אלה להאריך את המועד להגשת תגובה לגופו של עניין, כך שזו תוגש לאחר ההכרעה בטענות הסף.

<u>דיון והכרעה</u>

9. לאור האמור, יש, אפוא, להכריע בטענות הסף הבאות:

א. התיישנות.

ב. שיהוי.

טענות אלה משותפות לכלל המשיבים. כמו כן , יש להכריע בטענות של המשיבים 3 ו-5, בדבר היעדר עילה, היעדר יריבות או היעדר סמכות עניינית. במידה וטענות סף יידחו, יש להכריע בטענה החלופית, לפיה – הבקשה למתן הוראות אינה המסגרת הדיונית המתאימה לבירור המחלוקת לגופה. להלן נדון בכל אחת מן הטענות. אקדים את המסקנה לדיון ואומר כי לא מצאתי לקבל את אף אחת מטענות המשיבים.

התיישנות

10. בכל הנוגע לטענת ההתיישנות, אזכיר את הלכת מרכז הארגזים (ע"א 5017/92 **מרכז הארגזים בע"מ (בפירוק ובכינוס) נ' עוזר**, פ"ד נא(2) 200 ופסקי הדין שבאו בעקבותיה (רע"א 4828/19 **אריה שמם נ' עו"ד זאב דסברג** (19.12.19) (להלן: "עניין אריה שמם"); רע"א 6737/20 **הראל נ' ד"ר שלמה נס עו"ד**; רע"א 9261/20 **בנק דיסקונט בע"מ נ' פריבטבנק** (25.3.21)), לפיהם תחילת מניינה של תקופת ההתיישנות מושעית כל עוד אין בידי התובע הקונקרטי ידיעה הדרושה לצורך הגשת התובענה וכל עוד התובע הסביר לא יכול היה למנוע את אי הידיעה ולגלות מידע זה. אשר לידיעתו של תאגיד על אודות עילת התביעה העומדת לרשותו, נקבע כי ניתן לייחס ידיעה לתאגיד כאשר אורגן שלו (ובכלל זה דירקטור, נושא משרה אשר ניתן לראות את פעולתם כפעולת התאגיד עצמו) ידע או יכול היה לדעת את העובדות המקימות את עילת התביעה כאשר ידם של מנהלי הגוף שבפירוק הייתה במעל, המועד המוקדם ביותר ממנו תתחיל להימנות תקופת ההתיישנות הינו מועד מינוי בעל התפקיד שמונה על ידי בית המשפט.

11. הטענה העיקרית מטעם המשיבים בהקשר זה הינה כי ביום 13.9.12 מינה בית המשפט לענייני משפחה בירושלים (כב' השופטת א' שמאי –כתב) את עו"ד יהודה וייס כמנהל מיוחד לחברה וכמורשה חתימה יחיד ובלעדי בחברה. צו פורמלי בעניין זה נחתם ביום 10.10.12. נטען כי המנהל המיוחד ידע כבר בשלהי שנת 2012 ולכל המאוחר בחודשים הראשונים של שנת 2013 על משיכות הכספים בחברה, בעקבות פנייתו של יורם אליו, אשר הציג למנהל המיוחד את דפי חשבון הבנק של החברה וביקש ממנו לחקור את כלל משיכות הכספים בחברה. יורם הגיש ביום 12.3.2013 בקשה למתן הוראות בגדרה ביקש מבית המשפט לענייני משפחה לחייב את המנהל המיוחד למנות רואה חשבון חיצוני שיבדוק את היקף משיכותיהם של יאיר ויורם מן החברה בתקופה שבין 1.1.2010 ובין 30.9.2012. בית המשפט לענייני משפחה קיבל ביום 17.4.2013 את הבקשה והורה למנהל המיוחד "למנות רואה חשבון חיצוני... אשר יבדוק את היקף המשיכות של מי מהצדדים בחברה". בית המשפט הוסיף וקבע כי תוך 90 ימים תוכן חוות דעת וכי "ככול שתצביע חוות הדעת על צורך בנקיטת הליכים אלו ואחרים כנגד מי מהצדדים - יוכל המנהל המיוחד לעתור לקבלת הוראות מתאימות". צוין כי בהודעה שהגיש המנהל המיוחד ביום 3.9.2013 לבית המשפט לענייני משפחה ציין עורך הדין וייס את דבר משיכות הכספים מן החברה ואף הביע חשש כי רשויות המס יבקשו לראות במשיכות אלו כשכר ששולם ליורם וליאיר ולחייב את החברה בתשלום מס (הודעת המנהל המיוחד מיום 3.9.2013 צורפה כנספח 5 לבקשת הסילוק על הסף מטעם יורם). על רקע דברים אלה, נטען כך:

"הדברים מדברים בעד עצמם. הם מלמדים בצורה ברורה ובלתי משתמעת לשני פנים על אלמנט הידיעה שממנו מתחיל מירוץ ההתיישנות. **<u>ביום 3.9.2013 לכל המאוחר, החברה – באמצעות אורגן ניטרלי בה, המנהל המיוחד – היתה מודעת למשיכות המיוחסות ליורם (וליאיר). לכן, עילת התביעה ביחס למשיכות הכספים התיישנה, לכל המאוחר, ביום 2.9.2020.</u>"**

כמו כן, הפנה יורם בבקשתו לסילוק על הסף את תשומת הלב לפסק הדין החלקי מיום 3.5.2017 (בתיק פש"ר 39134-02-13), שם התייחסה כב' השופטת ע' כהן לפניית עורך דין וייס לבני המשפחה, בגדרה הם התבקשו להגיש רשימה מפורטת ומגובה באסמכתאות של סכומי המשיכות או ההעברות שהתקבלו מן החברה מיום 1.1.2010 ועד 30.9.2012. בפסק הדין החלקי נכתב בהקשר זה כך:

"**עו"ד וייס התייחס בעדותו למחלוקת בין יורם ויאיר בנוגע למשיכות הכספים מהוריזונט. לפי עדותו, בשלב מסוים העלו יורם ויאיר טענות אחד כלפי השני בנוגע למשיכות כספים מהחברה והם הגיעו להסכמה לפיה כל אחד מהם יגיש ריכוז של הדרישות והתביעות שיש לו ועו"ד וייס יכריע במחלוקת, בעזרת רואה חשבון (עמ' 135 לפרוטוקול). לפי עדותו של עורך דין וייס, דובר על טענה למשיכות בסדר גודל של מיליונים שכל אחד מהאחים טען שהשני משך (עמוד 136 לפרוטוקול)**" (פסקאות 96-92 לפסק הדין החלקי)".

12. המפרקים העלו בתגובתם מספר טענות בסוגיית ההתיישנות. ראשית, נטען כי סעיף 373 לפקודה פותח במילים הבאות – "נתן בית המשפט צו פירוק" ולפיכך, צו פירוק הוא תנאי הנדרש להגשת תביעה, וזאת על פי פסק הדין בע"א 9341/17 **עו"ד שמעון אורי, מפרק החברה קילופי הזהב בע"מ נ' מנדלסון ואח'** (13.9.2018). מאחר וצו הפירוק ניתן רק ביום 12.9.2017, טענו המפרקים כי הבקשה לפי סעיף 373 לפקודה, לא התיישנה. שנית, נטען כי עורך דין וייס מונה כמנהל מיוחד לחברה, בהיותו עורך הדין של משפחת גולן ולאור קשריו עם משפחת גולן החל בשנות ה-80 של המאה הקודמת. נטען כי משנוכח עורך דין וייס כי המריבות בין האחים החמירו הוא החליט לפרוש מתפקידו, כדי לא "להישאר באמצע" כדבריו. לטענת המפרקים, בנסיבות אלה, עורך דין וייס אינו מנהל חיצוני של החברה ובהיותו עורך הדין של המשפחה, הוא לא הגיש נגדם תביעה והוא אף היה מנוע מכך. המפרקים סבורים, אפוא, שבתקופת כהונתו של עורך דין וייס (עד למינוי של עורך דין שלמה שחר תחתיו ביום 3.8.2014) לא היה לחברה "כוח תביעה" כנגד המשיבים ומירוץ ההתיישנות טרם החל.

13. בדיון מיום 22.3.2022 טען בא כוח הכנ"ר בסוגיית ההתיישנות כי החברה לא הייתה צד להליך שהתנהל בבית המשפט לענייני משפחה וכי עורך דין וייס מונה כמנהל מיוחד על רקע תביעה למתן חשבונות שהגישו אחיות המשפחה בבית המשפט לענייני משפחה ועל רקע הבקשה למתן הצהרה כי החברה היא חלק מנכסי הנאמנות המשפחתית. נטען כי בית המשפט לענייני משפחה היה מוגבל לטענות שנטענו בפניו ולצדדים שהשתתפו בהליך. לטענת הכנ"ר, בית המשפט לענייני משפחה היה רשאי לחייב בני משפחה מסוימים לשלם כספים לבני משפחה אחרים, אולם הוא נעדר סמכות לתת סעדים להשלמת הון החברה, לשם הגנת זכויות הנושים, שאף הם לא היו צד להליך בבית המשפט לענייני משפחה.

14. כידוע, מירוץ ההתיישנות מתחיל כאשר התקיימו שלושה תנאים מצטברים: עילת התביעה נוצרה; לתובע נודע אודות העילה; ויש בידו כוח תביעה (ע"א 7589/13 **Establishment Adoka נ' מכון ויצמן למדע ואח'** (8.6.2015) פסקה 6).

15. על פי התנאי השלישי בדבר כוח התביעה, יש להשהות את תקופת ההתיישנות מקום בו התובע אינו יכול להגיש תביעה. יש לבחון אם היה בידי התובע כוח תביעה מהותי-ממשי המאפשר לו לעתור לבית המשפט ולזכות בסעד המבוקש (ע"א 10192/07 **פסגת אשדוד הנדסה אזרחית ותשתיות בע"מ נ' חן גל השקעות ומסחר בע"מ** (24.5.2010) פסקה 17). תקופה ההתיישנות תימנה רק מהמועד שבו עילת התביעה הבשילה באופן שניתן היה להעמידה להכרעה בפני ערכאה שיפוטית מתאימה. נפסק כי כוח תביעה מהותי משמעותו היא שהיה בידי התובע להביא את עניינו להכרעה הן מן הבחינה המושגית והן מן הבחינה הדיונית והמעשית (ע"א 9128/11 **ד"ר מוניר טנוס נ' בולוס ובניו חברה לאירוח ותיירות בע"מ (בפירוק)** (22.12.2014) פסקה 13) (להלן: **"עניין בולוס ובניו"**).

16. בעניין בולוס ובניו נאמרו הדברים הבאים (פסקה 13 לפסק הדין):

> **"בעניין פסגה אשדוד, אשר הוזכר על-ידי בית משפט קמא, יצר בית משפט זה מעין מסגרת עיונית כללית לאותם מקרים שבהם במועד שבו נולדה עילת התביעה, אשר העניקה בידי התובע "זכות תביעה מושגית", לא היה בצידה של זכות זו גם "כוח תביעה מהותי", שמשמעותו היא שהיה בידי התובע להביא את עניינו להכרעה "הן מן הבחינה המושגית והן מן הבחינה הדיונית והמעשית" (שם, פסקה 18; וראו בעניין זה גם ט' חבקין, התיישנות 85-84 (2014); להלן: חבקין-התיישנות). במקרים אלה, נאמר בעניין פסגת אשדוד, אין למנות את תקופת ההתיישנות מהיום שבו נוצרה זכות התביעה המושגית בלבד, אם לא היה**

בצידה כוח תביעה מהותי, ותקופה ההתיישנות תמנה רק מהמועד שבו עילת התביעה הבשילה באופן שניתן היה להעמידה להכרעה בפני ערכאה שיפוטית המתאימה".

17. במקרה שלפנינו, השאלה היא, האם היה לחברה כוח תביעה מהותי, בעת שמונה עו"ד וייס לתפקיד מנהל מיוחד, על ידי בית המשפט לענייני משפחה, מינוי שנעשה על רקע תביעות של בני משפחה כנגד בני משפחה אחרים. מדובר בסכסוך "פנימי-משפחתי", כאשר החברה לא הייתה צד מתדיין בהליך ובוודאי שזכויות נושי החברה (כמו מס הכנסה, שיזם את הליך הפירוק) לא היו לנגד עיני בית המשפט לענייני משפחה, כאשר הנושים לא היו צד לאותו הליך. השאלה המשפטית הינה האם הייתה **בידי החברה** להביא את עניינה להכרעה הן מן הבחינה המושגית והן מן הבחינה הדיונית והמעשית, דהיינו, שניתן היה להעמיד את **עילת התביעה של החברה** להכרעה בפני ערכאה שיפוטית מתאימה. אני סבור כי בנסיבות המקרה לא היה בידי החברה כוח תביעה מהותי, באופן שבו התפרש מושג זה בפסיקה שאוזכרה לעיל, עד שניתן צו פירוק לחברה ומונה בעל תפקיד בהליך הפירוק. אם נעזר בדוגמא שהביא בא כוח הכנ"ר בדיון, נניח שמתנהל בבית המשפט לענייני משפחה סכסוך כספי בין בני זוג המצויים בהליך גירושין וממונה על ידי בית המשפט לענייני משפחה בעל תפקיד, על רקע טענות האישה כי בעלה העלים ממנה כספים והעבירם לצד שלישי, המחזיק בהם בנאמנות עבורו. האם מינוי בעל התפקיד יעצור את מירוץ ההתיישנות בתביעה בתיק החדל"פ של בעל, שהפך לימים לפושט רגל, עקב ידיעת בעל התפקיד על טענת האישה בדבר הסתרת כספים ממנה לצורך חלוקת הרכוש בין בני הזוג? לטעמי, התשובה לכך היא שלילית הן בדוגמת בני הזוג והן במקרה שלפנינו.

18. לטענת בא כוח יאיר, אין להבחין בין בעל תפקיד שמונה על ידי בית המשפט, לבין תובע "רגיל", וכי לאור ידיעתו של עורך דין וייס על משיכות הכספים מן החברה, יש למנות את תחילת מירוץ ההתיישנות מרגע ידיעתו על המשיכות. בא כוח יאיר הפנתה בהקשר זה לרע"א 6737/20 **הראל נ' ד"ר שלמה נס, עו"ד ורו"ח** ולדברים שנאמרו בפסקה 42, על פיהם אין ליצור הבחנה בין בעל תפקיד בהליכי פירוק של חברה לבין כל תובע אחר, וזאת בהעדר עיגון לאבחנה זו בדין ובמיוחד בחוק ההתיישנות. באותו מקרה טען הכנ"ר כי יש לברר בכל הליך והליך אם בעל התפקיד פעל בסבירות ובמהירות הראויה בנסיבות אותו מקרה, על מנת לאזן בין פערי הכוחות שבין בעל התפקיד (הנמצא בנחיתות אינפורמטיבית ברגע מינויו) לבין הנתבעים. לדידי, טענת יאיר מערבבת בין מין בשאינו מינו. האבחנה הנכונה לענייננו אינה בין המנהל המיוחד שמונה על ידי בית המשפט לענייני משפחה, לבין תובע שאינו בעל תפקיד (למשל, מנהל חברה שידו לא הייתה במעל). העיקר בנסיבות המקרה דנן, נעוץ בכך שבעל התפקיד שמונה על ידי בית המשפט לענייני משפחה, מונה לשם ניהול

הסכסוך בתוך המשפחה, מבלי שהיו בידיו סמכויות לדאוג **לתביעה של החברה**, לצורך **שמירת הזכויות של נושיה החיצונים** וכן שמדובר היה בערכאה שיפוטית שלא נועדה להכריע בזכויות נושי החברה כלפי החברה.

19. אשר לטענת המפרקים כי לעורך דין וייס הייתה הכרות רבת שנים עם בני המשפחה ועל כן, הוא היה מנוע מהגשת תביעה נגד בני המשפחה, לא שוכנעתי כי עקב כך, לא היה לחברה כוח תביעה כנגד המשיבים. לו סבר עורך דין וייס כי יש מניעה אישית מצידו לתבוע את בני המשפחה הוא היה רשאי לבקש מבית המשפט לענייני משפחה לשחררו מתפקידו, עקב כך (ואכן נראה שהוא פעל באופן זה), אולם לא בזאת העיקר, כפי שהוסבר לעיל.

<u>שיהוי</u>

20. נטען כי יש לדחות את הבקשה מחמת השיהוי הכבד שדבק בה והנזק הראייתי הכבד שנגרם למשיבים בהגשתה במועד המאוחר בו הוגשה. הבקשות לסילוק על הסף לא נתמכו בתצהירים ומכאן שאין לקבל את הטענה בדבר הנזק הראייתי שנגרם, כביכול, למשיבים.

21. כפי שנקבע בע"א 6805/99 **תלמוד תורה הכללי והישיבה הגדולה עץ חיים בירושלים נ' הוועדה המקומית** (2003), רשאי תובע להגיש תביעתו עד לתום תקופת ההתיישנות ואין מקום לקבוע התיישנות מקוצרת באמצעות דוקטרינת השיהוי, אלא במקרים חריגים ביותר, בהם השיהוי הינו תוצאה של ניצול לרעה של ההליך המשפטי והנתבע שינה את מצבו לרעה. במכלול השיקולים שעל בית המשפט לשקול, לא מצאתי מקום לקבל את הטענה, על רקע מהות התביעה והאינטרס הציבורי בברירה לגופו של עניין.

22. זאת ועוד, המפרקים ציינו בתסקיר כי בעוד שיורם הציג את הצהרת ההון שהוגשה על ידו (ליום 31.12.2012), יאיר נמנע משיתוף פעולה דומה ויש לכך השלכה בסוגיית השיהוי, כפי שצוין בעניין אריה שמם, בפסקה 20. המפרקים אף ציינו בהקשר זה את ההליך שהגיש עורך הדין שלמה שחר בבקשה מספר 41 בתיק פש"ר 39134-02-13, בו עתר לבית המשפט למתן הצהרה כי החברה היא נכס מנכסי החייב המנוח, במסגרתה נשמעו עדים וביום 3.5.2017 ניתן פסק הדין החלקי, כאשר בעקבות כך הגיש עורך הדין שחר ביום 8.6.2017 את הבקשה לפירוק החברה. נטען, אפוא, כי לא היה שיהוי בהגשת הבקשה וכי היו טעמים לעיכוב שחל בהגשת הבקשה למתן הוראות.

<u>העדר עילה ויריבות</u>

23. המשיבים 3 ו-5 טענו כי יש למחוק על הסף את הבקשה נגדם הואיל והם לא היו מעולם דירקטורים בחברה ולא היו נושאי משרה בחברה ולכן אין עילה נגדם על פי סעיפים 373 ו-374 לפקודה. מאותה סיבה נטען גם להיעדר יריבות, בהעדר זיקה בין החברה לבינם.

24. בהקשר לטענות אלה יש להפנות לפסק הדין בע"א 4845/04 **מרדכי קליין נ' עובדיה בלס עו"ד ורו"ח בתפקידו ככונס נכסים** (14.12.06) (להלן: "**עניין מרדכי והדסה קליין**"). באותו עניין הגישו שני בעלי התפקיד, כונס נכסים ומפרק, בקשה לחייב את המערערים (בעל ואישה) להחזיר לקופת החברה כספים. הבקשה נסמכה על סעיף 374 לפקודה. בית המשפט המחוזי דחה שתי טענות סף שהעלו המערערים: האחת, כי הבקשה אינה מתאימה להתברר כבקשה למתן הוראות. השנייה, כי לא ניתן לפעול כנגד המערערת מכוח סעיף 374 לפקודה, עקב כך שהיא לא הייתה בעלת תפקיד כלשהו בחברה, ואף לא הייתה בעלת מניות בה. כמו כן, נדחתה טענת התיישנות שהעלו המערערים. בית המשפט העליון קבע כי אף אם יאמר שלא ניתן לפעול נגד גורם זר מכוח סעיף 374 לפקודה, הרי שבעלי התפקיד רשאים היו להגיש בקשה למתן הוראות, שלא על פי הסעיף הנ"ל, כנגד המערערת כמי שקיבלה מן החברה נכס או טובת הנאה שלא כדין. נקבע, כי המערערת זכתה בהתעשרות לא מוצדקת לפי חוק עשיית עושר ולא במשפט, תשל"ט-1979 (להלן: "**חוק עשיית עושר**"). בית המשפט קבע, כי ההתעשרות שצמחה למערערת הינה רווח מרכוש הזולת המהווה התעשרות "שלא כדין" ומחייב אותה בהשבתו. זהו המצב, לכאורה, בעניינם של המשיבים 3 ו- 5, אשר לא הכחישו את ביצוע ההעברות מחשבון החברה לחשבונם, ואת הפקדת השיקים של החברה לחשבונם. על פני הדברים מדובר בהתעשרות "שלא כדין" על פי חוק עשיית עושר.

25. בעניין מרדכי והדסה קליין נדחתה הטענה כי בית המשפט של פירוק נעדר סמכות לדון בבקשה נגד בני המשפחה ועל כן, אין מקום לקבלת טענות המשיבים 3 ו-5 בהקשר זה.

<u>התאמת ההליך של בקשה למתן הוראות</u>

26. המשיבים 1, 3 ו-5 טענו כי מכיוון שהתביעה הכלולה בבקשה למתן הוראות אינה תביעה שהתעוררה אגב פירוק ואינה מגלה עילה בתחום של חדלות הפירעון, אלא מבטאת לכאורה טענות כנגד צדדים שלישיים, הרי שבית המשפט של פירוק נעדר סמכות ובהתאם לסכומים הנתבעים, אם וככל ויינתן למפרקים אישור של בית המשפט להגיש תביעה כנגדם, יהא על

המפרקים להגיש תביעה לבית משפט שלום על כל המשתמע (לרבות תשלום אגרה). עוד נטען כי בעניינם של משיבים אלה לא מתקיימים התנאים שנדרשו על פי הפסיקה הרלבנטית: לא נדרשות הוראות בקשר לחוב הנטען; הכרעה בטענות הכלולות בבקשה תצריך בירור של כל אחת ואחת מההעברות הנטענות וניהול ההליך במסגרת בקשה למתן הוראות יפגע משמעותית בזכויותיהם של המשיבים, אל מול בירורה במסגרת דיונית של תביעה בערכאה המתאימה.

27. המפרקים השיבו לטענה זו וטענו כי דרך המלך להגיש תביעה על פי סעיפים 373 ו-374 לפקודה היא בדרך של הגשת בקשה בכתב במסגרת תיק הפירוק, כעולה מתקנה 51 לתקנות החברות (פירוק), התשמ"ז-1987. בתקנה 51 נקבע כי הבקשה תוגש לבית המשפט עם תסקיר של המפרק והמשיבים רשאים להגיש תצהירי תשובה ובית המשפט רשאי להתיר הגשת ראיות נוספות, לרבות השמעת עדים. לפיכך, נטען כי זכויות המשיבים אינן נפגעות כפי שנפסק ברע"א 2354/00 **פישר נ' רו"ח צבי יוכמן, מפרק** (4.6.2000).

28. ברע"א 3310/08 **דריימן נ' עורכי הדין גרין ופיינשטיין, מפרקים** (29.1.2009) הבחין בית המשפט בין תביעות שמבקש מפרק להביא נגד צדדים שלישיים, לבין תביעה להצהיר על אחריות אישית של דירקטור או תביעה לצוות על כפיית תשלום לפי סעיפים 373 ו-374 לפקודה, שדינן ככלל בירור מהיר. לעניינו רלבנטיים גם הדברים שנקבעו לאחרונה ברע"א 8372/21 **טוקצינסקי נ' עו"ד רונן מטרי** (7.2.2022) בפסקה 12:

> **"ודוק, התביעה בה עסקינן איננה תביעה תאגידית מורכבת נגד נושא משרה בגין הפרת חובת הזהירות או הנאמנות, אותה מן הראוי, על דרך הכלל, לנהל במסגרת הליך נפרד, ולא כחלק מהליכי הפירוק של התאגיד (ראו ע"א 3284/19 שיף הזנפרץ נאמנים (2004) בע"מ נ' בר [פורסם בנבו] (31.1.2021) (להלן: עניין שיף)). המדובר בתביעה פשוטה יחסית, במסגרתה נטען כי שני חברי וועד העמותה ובנו של אחד מהם, אשר נשא בתפקיד בעמותה, קיבלו תשלומים שלא כדין מגופים שבשליטת העמותה. תביעות מסוג זה, הנופלות לגדר החריג אליו התייחסתי בעניין שיף, מתנהלות באופן תדיר במסגרת הליכי הפירוק, שכן ביסודן הטענה לחלוקה פסולה של נכסי התאגיד לבעלי עניין בו, ולא תביעה תאגידית מורכבת המחייבת בירור החורג מתחום התמחותם של בתי המשפט של חדלות פירעון."**

29. בענייננו, אין מדובר בתביעה תאגידית מורכבת נגד נושאי משרה, אלא בתביעה פשוטה יחסית, במסגרתה נטען כי מנהלי החברה נטלו כספים מקופת החברה לכיסם הפרטי

ולכיסם של בני משפחתם. תביעות מסוג זה נופלות לגדר החריג הנזכר ואינן מחייבות בירור מחוץ להליך חדלות הפירעון.

30. זאת ועוד, כדי לטעון כי מדובר בתביעה תאגידית מורכבת, היה על המשיבים לתמוך את בקשתם בתצהיר, אשר יפרט את פרטי הגנתם לגופו של עניין. לא כך נהגו המשיבים, אשר ביקשו לדחות את הגשת טענותיהם לגוף המחלוקת, עד אשר יוכרעו טענות הסף. מכאן, שאין הם יכולים לטעון כי מדובר בתביעה תאגידית מורכבת.

31. מסיבה זו גם אין מקום לקבל את הטענה כי ההליך של בקשה למתן הוראות אינו ההליך המתאים, עקב כך שבירור המחלוקת לגופה כרוך בבירור עובדתי מורכב. לעניין זה נדרש בית המשפט העליון בע"א 3284/19 **שיף הזנפרץ נאמנים (2000) בע"מ נ' יוסף בר** (31.1.2021). יפים לענייננו הדברים שנכתבו בפסקה 23:

> **"ודוק: יישום העיקרון שנקבע בעניין בובליל לגבי הליך של בקשה למתן הוראות, אין בו משום ביטול ההלכה שנקבע בעניין פלמר. הלכה זו עומדת על מכונה. נקודת המוצא נותרת כפי שהיא, ולפיה על בית המשפט של חדלות פירעון לקבל לידיו את תגובתו העניינית של הצד שכנגד, בטרם יכריע כי מורכבותו העובדתית של ההליך שוללת את התאמתו למתכונת של בקשה למתן הוראות. בד בבד, יש להכיר בכך שייתכנו מקרים חריגים שבהם בית המשפט יהא רשאי להידרש לטענה כי הליך מסוים אינו הולם את מידותיה הצרות של בקשה למתן הוראות, עוד בטרם הגיש הצד שכנגד את תגובתו לגופה של הבקשה למתן הוראות. זאת, מקום שבו התקיימו שני התנאים שמנה השופט גרוניס בעניין בובליל: קיומו של סיכוי סביר כי הטענה המקדמית תתקבל; וכאשר המשאבים שיידרש המשיב להשקיע לצורך הגשת תגובה לגופו של עניין אינם פרופורציונאליים בנסיבות העניין."**

32. ללא תצהירים לגופו של עניין מטעם המשיבים, לא ניתן לקבוע כי בירור המחלוקת לגופה כרוך בבירור עובדתי מורכב. נראה על פניו, כי מדובר בבירור פשוט יחסית ולא מורכב במיוחד. בכך שונה עניייננו מהעניין שנדון בפרשת שיף הזנפרץ, שם באת כוח הכנ"ר טענה כי תביעת המערערות אינה מתאימה להליך של מתן הוראות, עקב בירור עובדתי מורכב, שיצריך שמיעת עדים רבים. באותו מקרה נסבה הבקשה למתן הוראות על עסקאות נדל"ן שביצעה חברה בפרויקטים באוקראינה; על חלוקת דיבידנדים; ועל חלוקת בונוסים להנהלת החברה ולנושאי משרה ובעלי שליטה. הסעד שהתבקש היה לחייב את המשיבים לשלם לקופת הפירוק של החברה כ-234 מיליון ₪. הבקשה כללה מאות עמודי נספחים ונתמכה בחוות דעת כלכלית. על רקע זה קבע בית המשפט המחוזי כי אף שהמשיבים טרם

הגישו תגובה עניינית לבקשה למתן הוראות, אין מניעה לקבוע כי הבקשה אינה מתאימה להליך של מתן הוראות וזאת הואיל ומדובר במקרה חריג, שבו ניתן, על בסיס נימוקים משפטיים, לקבוע שההליך של בקשה למתן הוראות אינו מתאים לתיק זה. בית המשפט העליון קבע כי מסקנת בית המשפט המחוזי הייתה מבוססת דיה אף מבלי להידרש למידת המורכבת העובדתית הכרוכה בבירור תביעת המערערות, וכי הערות בית המשפט קמא בנושא מורכבות ההליך היו אפוא למעלה מן הצורך (פסקה 26 לפסק דינו של כב' השופט י' עמית).

33. העולה מן המקובץ הוא כי אין לקבל את הטענה החלופית, בדבר אי התאמת ההליך של בקשה למתן הוראות.

<u>סוף דבר</u>

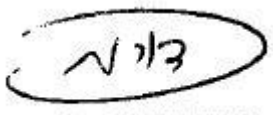
34. לאור כל האמור לעיל, כל הבקשות לסילוק הבקשה על הסף, נדחות. כמו כן, נדחית בזאת הטענה בדבר אי התאמת ההליך.

35. על המשיבים 1, 3 ו-5 לשלם, ביחד ולחוד, הוצאות שכר טרחת עורך דין לשני המפרקים יחד, בסכום כולל של 6,000 ₪ וזאת תוך 45 ימים מהיום. על המשיב 2 לשלם למפרקים הוצאות ושכר טרחת עורך דין בסכום כולל של 6,000 ₪ וזאת תוך 45 ימים מהיום. לאחר המועד הנ"ל יתווספו לסכומי החיוב הפרשי הצמדה וריבית כחוק עד ליום התשלום בפועל.

36. על המשיבים להגיש תוך 45 ימים מהיום תגובות לגופו של עניין לבקשה למתן הוראות. לתגובות יצורף תצהיר מטעם כל אחד מן המשיבים. לאחר הגשת התגובות כאמור, ייקבע מועד לדיון בבקשה לגופה.

<u>המזכירות תמציא את ההחלטה לבאי כוח הצדדים.</u>

ניתנה היום, כ"ו אדר ב' תשפ"ב, 29 מרץ 2022, בהעדר הצדדים.

אביגדור דורות, שופט